

7^η Ενότητα: Ο κόσμος μέσα από την οθόνη- εικόνα

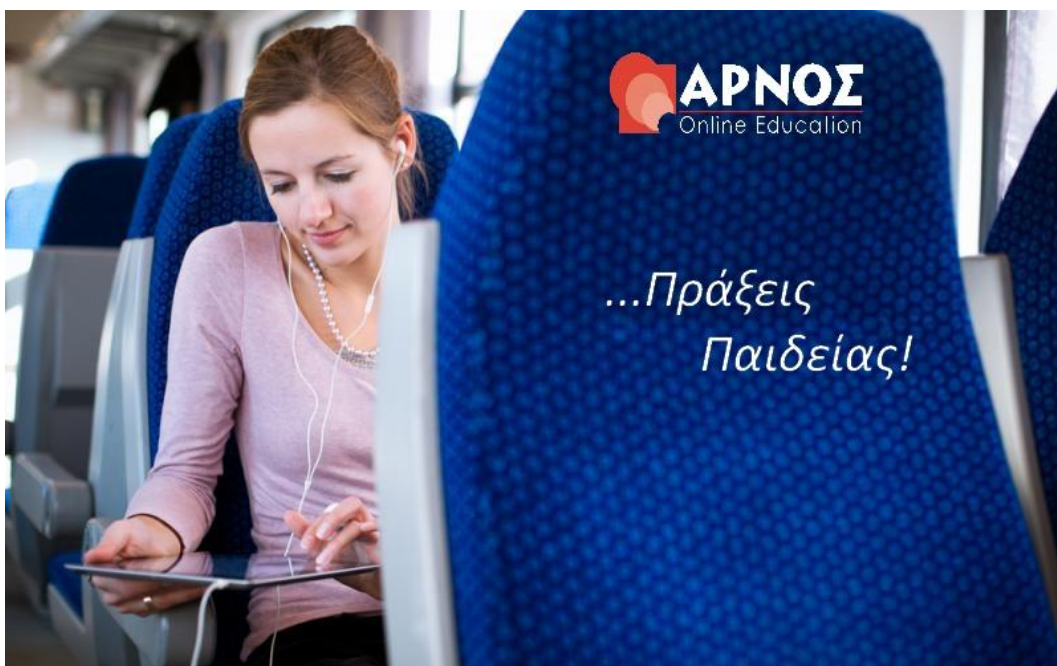
Γλώσσα Α' Γυμνασίου

Απαντήσεις ερωτήσεων σχολικού βιβλίου

σχ. βιβλίο (σ.σ. 112 - 121)

Φροντιστηριακό e-μάθημα

Γυμνάσιο: 9.000 μαθήματα με βίντεο-διδασκαλία

Μελέτη όπου, όποτε και όσο εσύ θες!

Διδάσκουμε μεθοδικά σε βίντεο τη θεωρία του σχολικού βιβλίου και λύνουμε όλες τις ασκήσεις

Δημιουργούμε συνεχώς νέα βίντεο με διδασκαλία για τις εκπαιδευτικές σου απαιτήσεις

Παίζουμε και μαθαίνουμε με on line test αξιολόγησης & SOS διαγωνίσματα προσομοίωσης για τις εξετάσεις

Λύνουμε απορίες ζωντανά on line καθημερινά 3 μ.μ. - 8 μ.μ.

7η Ενότητα : Ο κόσμος μέσα από την οθόνη-εικόνα

Απαντήσεις στις ερωτήσεις του σχολικού βιβλίου

Α. ΕΙΣΑΓΩΓΙΚΑ ΚΕΙΜΕΝΑ

Ερωτήσεις κατανόησης

Κείμενο 1 [Ένα παιχνίδι στο διαδίκτυο χωρίς νικητές] (σελ.112)

- 1. Ποια πράγματα προκάλεσαν εντύπωση στον Μπεν, όταν ξεκίνησε την πρώτη ενότητα των τηλε-μαθημάτων που θα παρακολουθούσε;**

Ο Μπεν εντυπωσιάστηκε από το γεγονός ότι από την πρώτη κιόλας ενότητα του σχολικού προγράμματος στο οποίο περίμενε να συμμετάσχει, ξεκινούσε με διαγωνισμό. Όταν στη συνέχεια αποφάσισε να συμμετάσχει κι αυτός στον διαγωνισμό, έμεινε κατάπληκτος ανακαλύπτοντας ότι τα ονόματα όσων έλυναν τον διαγωνισμό θα τυπώνονταν σε κοντομάνικα μπλουζάκια και καπέλα του μπέιζμπολ. Εκείνο όμως που τον εντυπωσίασε περισσότερο απ' όλα, κάνοντάς τον να σηκωθεί από την καρέκλα του, ήταν το γεγονός ότι στον διαγωνισμό δεν υπήρχαν νικητές αλλά ότι οι δραστηριότητες και τα σκαλοπάτια προς τη λύση χρειάζονταν τη συμμετοχή και το μυαλό όλων των συμμετεχόντων.

- 2. Για ποιον λόγο δε θα δίνονταν βραβεία σε αυτό τον διαγωνισμό;**

Στον διαγωνισμό δεν έδιναν βραβεία επειδή οι δραστηριότητες και τα σκαλοπάτια για τη λύση απαιτούσαν τη συμμετοχή και το μυαλό όλων όσων συμμετείχαν. Δεν θα υπήρχαν, λοιπόν, ηττημένοι και νικητές, αλλά όλοι θα κέρδιζαν από τη μοναδική αυτή εμπειρία να αντιμετωπίζουν το ίδιο πρόβλημα και να πρέπει να το φέρουν εις πέρας όλοι μαζί.

Κείμενο 2 [Ψηφιακό ταξίδι στον πολιτισμό της αρχαίας Ελλάδας] (σελ.113)

- 1. Τι μπορεί να θαυμάσει ο επισκέπτης της ψηφιακής αναπαράστασης του ναού του Δία;**

Οι επισκέπτες της ψηφιακής αναπαράστασης του ναού του Δία μπορούν να θαυμάσουν το φημισμένο άγαλμα του Δία, έργο του Φειδία, που ήταν ένα από τα

επτά θαύματα του κόσμου και από το οποίο δεν σώζεται τίποτα σήμερα, καθώς και τις μετόπες, τις περίφημες αναπαραστάσεις των άθλων του Ηρακλή. Μπορούν επίσης να δουν μια αγριελιά που αναπαριστά την Καλλιστέφανο Ελαία, από τα κλαδιά της οποίας φτιάχνονταν τα στεφάνια των ολυμπιονικών. Ακόμα, το ψηφιακό μοντέλο του ναού πλαισιώνουν η τοποθεσία της αρχαίας Άλτης και το καταπράσινο τοπίο του Κρόνιου λόφου και της Ολυμπίας, αναπαριστώντας με τον τρόπο αυτόν και τον περιβάλλοντα χώρο της αρχαίας Ολυμπίας.

2. Συγκρίνοντας το κείμενο με τις εικόνες, βλέπετε να ταυτίζονται ή οι εικόνες περιέχουν πιο πολλά στοιχεία;

Οι εικόνες σαφώς περιέχουν περισσότερα στοιχεία και δεν ταυτίζονται σε καμιά περίπτωση με το κείμενο, όσο αναλυτικό κι αν είναι. Στο κείμενο, για παράδειγμα, δεν αναφέρονται οι άνθρωποι ή όλα τα χρώματα που βλέπουμε στις εικόνες. Φυσικά αν το κείμενο ήταν πολύ αναλυτικό, τότε θα ήταν και κουραστικό για τον αναγνώστη, για τον λόγο αυτό τα

περιγραφικά κείμενα τις περισσότερες φορές συνοδεύονται από τις αντίστοιχες εικόνες.

Απολαύστε τη διδασκαλία στα βίντεο του www.arnos.gr

Κατανοείτε σε βάθος τη μεθοδολογία επίλυσης!

...Πράξεις Παιδείας!

Κείμενο 3 [Οι σύγχρονες μαύρες τρύπες] (σελ. 114)

1. Για ποιες μαύρες τρύπες 14, 21 ή και 27 ιντσών μιλάει ο συγγραφέας; • Πώς αυτές επηρεάζουν τη ζωή μας;

Οι μαύρες τρύπες των 14, 21 ή και 27 ιντσών για τις οποίες μιλάει ο συγγραφέας είναι οι τηλεοράσεις των αντίστοιχων ιντσών. Ο συγγραφέας τις χαρακτηρίζει μαύρες τρύπες επειδή απορροφούν οτιδήποτε τις πλησιάζει ακόμα και κάποια φωτεινή σκέψη. Ο χρόνος, οι ανθρώπινες αξίες, η ανθρώπινη επικοινωνία, όλα εξαφανίζονται στο άγνωστο εσωτερικό των τηλεοράσεων. Οι σύγχρονες αυτές μαύρες τρύπες συνήθως εκπέμπουν το χυδαίο ή την παραμόρφωση της αλήθειας, την πολιτική ασημαντότητα και την αλαζονεία των ασήμαντων.

2. Πώς μπορεί ο τηλεθεατής να μειώσει τις βλαπτικές επιδράσεις της τηλεόρασης ή και να απαλλαγεί από αυτήν;

Ο μόνος τρόπος για να μειώσει ο θεατής τις βλαβερές επιδράσεις της τηλεόρασης στη ζωή του είναι να την κλείσει. Με το πάτημα του κουμπιού αυτού, ο άνθρωπος θα εξαφανίσει εντελώς τη μαύρη αυτή τρύπα, και θα ανακαλύψει ξανά τους άλλους και τον ίδιο του τον εαυτό. Θα ανακαλύψει ξανά την πραγματική ζωή και την ομορφιά της μακριά από τις μαύρες τηλεοπτικές τρύπες.

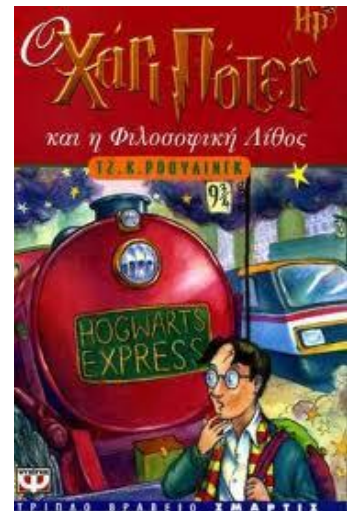
Κείμενο 4 [«Χάρι Πότερ» για όλες τις ηλικίες] (σελ. 114)

1. Τι κατάφερε η συγγραφέας Τζόαν Ρόουλινγκ με τα βιβλία της;

Με τα τέσσερα βιβλία της σειράς η Τζόαν Ρόουλινγκ ξανάφερε τα παιδιά στο διάβασμα και τα απομάκρυναν από την οθόνη των βίντεο-γκέιμ.

2. Ποια σκηνή της ταινίας περιγράφεται στο άρθρο που διαβάσατε; Γιατί χαρακτηρίζεται ως μία από τις πιο ενδιαφέρουσες σκηνές της ταινίας;

Η σκηνή που χαρακτηρίζεται ως μια από τις πιο ενδιαφέρουσες είναι όταν ο Χάρι ανακαλύπτει σε μια κρυφή αίθουσα ένα μαγικό καθρέφτη, μέσα στον οποίο βλέπει τον εαυτό του μαζί με τους νεκρούς γονείς του. Όταν προσπάθησε να καταλάβει τι σήμαινε αυτό που είδε, ανακάλυψε ότι ο καθρέπτης δείχνει αυτό που επιθυμούμε πιο πολύ. Χαρακτηρίζεται από τις πιο ενδιαφέρουσες σκηνές, επειδή είναι γυρισμένη με πραγματική ευαισθησία και όπως παραδέχτηκε ο σκηνοθέτης της ταινίας ήταν μια σκηνή που τον δυσκόλεψε ιδιαίτερα.

Απολαύστε τη διδασκαλία στα βίντεο του www.arnos.gr

Κατανοείτε σε βάθος τη μεθοδολογία επίλυσης!

B. ΟΡΙΣΤΙΚΟ ΚΑΙ ΑΟΡΙΣΤΟ ΑΡΘΡΟ**B1. Άρθρο- Κλίση των άρθρων****Ακούω και μιλώ (σελ. 115)**

1. Υποθέστε ότι ακούσατε τις απόψεις του Γ. Γραμματικάκη (κείμεν. 3) σε μια τηλεοπτική συζήτηση. • Ποιες λέξεις είναι άρθρα και σε τι χρησιμεύουν; • Μπροστά από τι είδους λέξεις τα χρησιμοποιεί ο ομιλητής;

Το άρθρο είναι ένα μέρος του λόγου που βρίσκεται πριν από ουσιαστικό και του προσδίδει τη σημασία του οριστικού ή του μη οριστικού, δηλαδή του συγκεκριμένου ή του μη συγκεκριμένου, π.χ. **Οι** λεωφόροι **της** πόλης μας. **Ένα** λιβάδι **δίπλα** από **το** ποτάμι. Μερικές φορές βρίσκεται και πριν από άλλα μέρη του λόγου, τα οποία όμως λειτουργούν ως ουσιαστικά, π.χ. **Ακούει** **τα** ίδια και **τα** ίδια.

- Άρθρα είναι: οι, του, την, ο, μια, ένα, το, της, η, ενός, τη, τα, τον, τους, τις
- Τα άρθρα συνοδεύουν ουσιαστικά και βρίσκονται μπροστά από αυτά.

2. Στο μάθημα της Ιστορίας σε συνεργασία και με τον καθηγητή Πληροφορικής επισκέπτεστε την ιστοσελίδα του Ιδρύματος Μείζονος Ελληνισμού, για να «θαυμάσετε» την ψηφιακή απεικόνιση του ναού του Δία (κείμεν. 2). Με την είσοδό σας ακούτε τη φωνή του «ηλεκτρονικού ξεναγού» να σας καθοδηγεί.

• Παρατηρήστε αν χρησιμοποιεί άλλα άρθρα, για να αναφερθεί σε πρόσωπο ή πράγμα συγκεκριμένο-γνωστό, κι αν χρησιμοποιεί άλλα, όταν αναφέρεται γενικά σε πρόσωπα ή πράγματα. τις υπογραμμισμένες λέξεις βρείτε ποιες απαντούν στην ερώτηση **ποιος** και πείτε σε ποια πτώση βρίσκονται.

Όταν ο ηλεκτρονικός ξεναγός αναφέρεται σε συγκεκριμένο-γνωστό πρόσωπο ή πράγμα χρησιμοποιεί το οριστικό άρθρο (π.χ. την ενδυμασία, της Ολυμπιάδας 2004), ενώ όταν αναφέρεται γενικά σε πρόσωπα ή πράγματα χρησιμοποιεί το αόριστο άρθρο (ένα πρόγραμμα, μια αγριελιά).

Διαβάζω και γράφω (σελ. 115)

1. Στο κείμενο 1 υπογραμμίστε τα άρθρα, Από τις υπογραμμισμένες λέξεις βρείτε ποιες απαντούν στην ερώτηση **ποιον** ή **τι** και πείτε σε ποια πτώση βρίσκονται.

το ποντίκι, το παράθυρο, τις λέξεις, **ΤΟ ΘΕΜΑ, ΤΟΥ ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟΥ, ΟΙ ΚΑΝΟΝΕΣ, ΤΟΥ ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟΥ, η** ενότητα, του , προγράμματος, στο οποίο, στον Μπεν, στην αρχή, στο παράθυρο, στη βιασύνη, τη (συγκεκριμένη ηλεκτρονική) σελίδα, τα ωραία, το

διαγωνισμό, του τηλε-μαθήματος, ένας διαγωνισμός-προσφορά, τις εταιρείες, στο (σχολικό) πρόγραμμα, τη (μεγάλη) επιτυχία, Ο Μπεν, στο διαγωνισμό, στο ΕΝΑΡΞΗ, τη συνέχεια, Τα ονόματα, το διαγωνισμό, του μπίτζμπολ, οι καθηγητές, το χεράκι τους, ο Μπεν, στους Κανόνες Παιχνιδιού, τη θέση, Η έκθεση, της (παιδαγωγικής) σημασίας, η σκέψη, του διαγωνισμού, στα μάτια, το συμπέρασμα, το διαγωνισμό, Οι δραστηριότητες, τα σκαλοπάτια, τη λύση, το μυαλό, την πρωτοβουλία, των συμμετεχόντων, το λόγο, οι (πρώτες) ώρες, του τηλε-μαθήματος, στη διάθεσή τους, την (αναμενόμενη) απόδοση, στους γρίφους, του παιχνιδιού, τη (μοναδική) εμπειρία, το (ίδιο) πρόβλημα

- Τα άρθρα συνοδεύουν ονόματα και φανερώνουν πρόσωπα, πράγματα και αφηρημένες έννοιες.

2. Από τα προηγούμενα κείμενα διαλέξαμε τα ονόματα που ακολουθούν. Συμπληρώστε τους αντίστοιχους τύπους του οριστικού άρθρου:

ΕΝΙΚΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ			
άρθρο			όνομα
αρσεν.	θηλ.	ουδ.	
		το	χυδαίο (κείμε. 3)
	η		γοητεία (κείμε. 3)
ο			άνθρωπος (κείμε. 3)
	της		μαύρης τρύπας (κείμε. 3)
		του	σχολικού προγράμματος (κείμε. 1)
του			κόσμου (κείμε. 1)
τον			ορίζοντα (κείμε. 3)
	την		πραγματική ζωή (κείμε. 3)
		το	όνομα (κείμε. 3)

ΠΛΗΘΥΝΤΙΚΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ			
άρθρο			όνομα
αρσεν.	θηλ.	ουδ.	
	οι		μαύρες τρύπες (κείμε. 3)
		τα	κουμπιά (κείμε. 3)
οι			καθηγητές (κείμε. 1)
των			άθλων (κείμε. 2)
τους			άλλους (κείμε. 3)
τις			επόμενες λέξεις (κείμε. 1)
		τα	στεφάνια (κείμε. 2)

3. Βρείτε τους τύπους του αόριστου άρθρου (ένας, μια, ένα) στα εισαγωγικά κείμενα.
• Αλλάξτε τους τύπους του αόριστου άρθρου με τύπους του οριστικού άρθρου. • Τι παρατηρείτε στη σημασία των νέων φράσεων που σχηματίστηκαν;

κείμενο 1

Ή να ήταν και **ένας / ο** διαγωνισμός –προσφορά

κείμενο 2

πρόκειται για **ένα / το** πρόγραμμα
και αποτελεί την αρχή **ενός / του** μεγάλου έργου
έχει τοποθετηθεί **μια / η** αγριελιά
επιτυγχάνοντας **μια / την** ελεύθερη εικονική απόδοση του χώρου

κείμενο 3

Οι μαύρες αυτές τρύπες... απορροφούν οτιδήποτε, ακόμη και **μια / τη** φωτεινή σκέψη
Χρόνος, αξίες, ανθρώπινη επικοινωνία εξαφανίζονται προς **ένα / το**
άγνωστο εσωτερικό
γοητεία **ενός / του** προσώπου
Λέγεται μάλιστα ότι **μια / η** πειραματική συσκευή
Υπάρχει μάλιστα και **μια / η** νεότερη θεωρία

κείμενο 4

Όταν **μια/ η** σειρά παιδικών βιβλίων έχει πουλήσει
του 11χρονου Χάρι, **ενός / του** ορφανού αγοριού
που νικήθηκαν από **έναν / τον** ισχυρότερο μάγο αφιερωμένο στο κακό
Στο Χάρι προσφέρεται **μια / η** θέση στο σχολείο των μάγων Χόγκγουαρτς
μπροστά του ανοίγεται **ένας / ο** ολοκαίνουργιος μαγικός κόσμος
Είναι **μια / η** ταινία για παιδιά όλων των ηλικιών
Ο Χάρι ανακαλύπτει σε **μια / στην** κρυφή αίθουσα **ένα / το** μαγικό καθρέφτη
Είναι **μια / η** σκηνή γυρισμένη με πραγματική ευαισθησία

Η σημασία των νέων φράσεων που σχηματίσαμε είναι διαφορετική από αυτή των αρχικών μας φράσεων, γιατί ό,τι στις αρχικές ήταν **αόριστο και γενικό** εμείς το μετατρέψαμε σε **συγκεκριμένο**. Αυτό έχει ως αποτέλεσμα κάποιες φορές οι προτάσεις να μην έχουν ολοκληρωμένο νόημα.

Απολαύστε τη διδασκαλία στα βίντεο του www.arnos.gr

Κατανοείτε σε βάθος τη μεθοδολογία επίλυσης!

4. Στο κόμικ που ακολουθεί (κείμ. 5), προσέξτε πότε χρησιμοποιείται το αόριστο άρθρο (ένας, μια, ένα) και πότε το αριθμητικό (ένας, μία, ένα).

αριθμητικό: ένα e-mail

αόριστο άρθρο: μία σκύλα, μια σκυλίτσα

5. • Υποκείμενα: Ο Φρέντερικ Ρέμινγκτον, Το έπαθλο, Η κίνηση

Στις φράσεις το οριστικό άρθρο συνδυάζεται με την πρόθεση σε.

Άλλα παραδείγματα: στον Μπεν, στην αρχή, στο (συγκεκριμένο) παράθυρο, στη βιασύνη, στους Κανόνες Παιχνιδιού, στο (σχολικό αυτό) πρόγραμμα, στον διαγωνισμό, στη βιβλιογραφία, στο κακό

6. Στο κόμικ που ακολουθεί (κείμ. 5), προσέξτε πότε χρησιμοποιείται το αόριστο άρθρο (ένας, μια, ένα) και πότε το αριθμητικό (ένας, μία, ένα).

ΣΥΓΓΕΚΡΙΜΕΝΗ ΑΝΑΦΟΡΑ		ΓΕΝΙΚΗ-ΑΟΡΙΣΤΗ ΑΝΑΦΟΡΑ	
οριστικό άρθρο	ουσιαστικό	αόριστο άρθρο	ουσιαστικό
τα	βιβλία	μια (κρυφή)	αίθουσα
τον	κόσμο	μια	σειρά
της	σειράς	ενός (ορφανού)	αγοριού
της	Τζόαν Ρόουλινγκ	έναν (ισχυρότερου)	μάγο
τα	παιδιά	μια	θέση
στο	διάβασμα	ένας (ολοκαίνουριος μαγικός)	κόσμος
την	διάβασμα	μια	ταινία
των	βίντεο-γκέιμ	ένα (μαγικό)	καθρέφτη
το	φαινόμενο	μια	σκηνή
(σ) τον	κινηματογράφο		
τις (πολυδιαφημισμένες)	παραγωγές		
στο	κακό		
ο (Αμερικανός)	σκηνοθέτης		
το	«Μόνος στο σπίτι»		
στο	σπίτι		
την	«Κυρία Νταπφάρ»		
ο	κόσμος		
του (11χρονου)	Χάρι		

στα	γενέθλιά του		
οι	γονείς		
Στο	Χάρι		
στο	σχολείο		
των	μάγων		
η	ευκαιρία		
τον	υπεύθυνο		
το	θάνατο		
των	γονιών		
των	ηλικιών		
τον	παραγωγό		
Στην	ταινία		
τις (πιο ενδιαφέρουσες)	σκηνές		
ο	Χάρι		
τον	εαυτό του		
τους (νεκρούς)	γονείς		
ο	καθρέπτης		
την (πιο ποθητή μας)	επιθυμία		
ο	Κρις Κολόμπους		
Στην	ερώτηση		
στον	καθρέφτη		
ο	πρωταγωνιστής		
της	ταινίας		
τη	ζωή		

7. Μήπως μπορείτε να χρησιμοποιήσετε το οριστικό άρθρο και με άλλη σημασία; Για να απαντήσετε, να διαβάσετε την πρόταση που ακολουθεί:

«Τότε ο άνθρωπος ανακαλύπτει πάλι τους άλλους» (κείμεν. 3).

- Μπορείτε να σκεφτείτε και άλλα παραδείγματα, όπου το οριστικό άρθρο χρησιμοποιείται με ανάλογη σημασία; κόμικς που ακολουθεί (κείμεν. 5), προσέξτε τότε χρησιμοποιείται το αόριστο άρθρο (ένας, μια, ένα) και τότε το αριθμητικό (ένας, μία, ένα).

Το οριστικό άρθρο χρησιμοποιείται και με γενικευτική σημασία, όταν η λέξη την οποία συνοδεύει είναι ο αντιπρόσωπος του είδους ή όταν αναφερόμαστε στα μέλη ενός συνόλου, π.χ. Το λιοντάρι είναι ο βασιλιάς των ζώων.

Παράδειγμα:

Τα παιδιά αγαπούν το διάβασμα.

Ο κινηματογράφος είναι μια μορφή ψυχαγωγίας.

Γ. ΠΑΡΑΓΩΓΑ ΕΠΙΘΕΤΑ**Ακούω και μιλώ** (σελ. 106)

1. Υποθέστε ότι είστε ένας φίλος του Μπεν (**κείμε. 1**) και θέλετε να τον ενημερώσετε για τον «ηλεκτρονικό» διαγωνισμό που διοργανώνεται στο σχολείο σας και να τον συμβουλέψετε να πάρει μέρος. • Κάντε το σε προφορικό λόγο, στον οποίο θα χρησιμοποιήσετε και επίθετα που θα παράγονται από τα ρήματα: *αποκαλύπτω, αποφασίζω, σκέπτομαι*.

Μπεν, άκου τι **ανακάλυψα** χθες που έψαχνα τη σελίδα του σχολείου μου. Είμαι πολύ ενθουσιασμένος και θα ενθουσιαστείς και εσύ γιατί ξέρω πόσο πολύ σου αρέσουν οι διαγωνισμοί και μάλιστα οι ηλεκτρονικοί. Το σχολείο μου, λοιπόν, διοργανώνει έναν διαγωνισμό στον οποίο όλοι όσοι συμμετάσχουν θα νικήσουν. Γιατί οι δραστηριότητες και τα σκαλοπάτια για την επίλυση των θεμάτων χρειάζονται τη συμμετοχή αλλά και τη συνεργασία όλων. **Σκέψου** «όλοι για όλους»! Θα συνεργαζόμαστε και θα λύνουμε τα προβλήματα. Πόσο πλάκα θα έχει αυτό. Θα σου πω όμως και το τελευταίο στοιχείο, που είμαι βέβαιος ότι θα σε πείσει για τα καλά... Στο τέλος του διαγωνισμού τα ονόματα όλων όσων θα λύσουν τους γρίφους, θα τυπωθούν σε μπλουζάκια και καπέλα του μπέιζμπολ! Δεν νομίζω ότι θέλεις και άλλα στοιχεία για να **αποφασίσεις** να συμμετάσχεις!!!!

2. Επισκεφτήκατε μέσα από το διαδίκτυο την ψηφιακή αναπαράσταση του ναού του Δία. Σας έκαναν ιδιαίτερη εντύπωση τα χρώματα μέσα και έξω από τον ναό. Μιλήστε για τα χρώματα αυτά στους γονείς σας, παράγοντας με τη χρήση των κατάλληλων καταλήξεων (επιθημάτων) επίθετα, π.χ. *κίτρινος* → *κιτρινωπός*.

Ο ναός του Δία στην ψηφιακή απεικόνιση στη γενική άποψη από νοτιοανατολικά ο ναός φαίνεται **μεγαλούτσικος** και ιδιαίτερα φωτεινός με **ασπριδερούς** κίονες, τοποθετημένος σε ένα **κοκκινωπό** έδαφος. Στην αξονική άποψη της ανατολικής όψης διακρίνουμε τους **γκριζωπούς** κίονες, το επίσης **γκριζωπό** άγαλμα του Δία με τον εντυπωσιακό **χρυσάφενιο** μανδύα, τις **κοκκινωπές** μετόπες και τις μορφές με τα **κοκκινωπά** και **γαλαζωπά** ενδύματα. Ο ναός εξωτερικά, είναι τοποθετημένος σε ένα **πρασινωπό** τοπίο, κάτω από ένα **γαλαζωπό** ανοιξιιάτικο ουρανό με λίγα **ασπριδερά** σύννεφα. Το αέτωμα φαίνεται να έχει **πρασινωπή** διακόσμηση, ενώ διακρίνονται καλά τα **κιτρινωπά** και **κοκκινωπά** ενδύματα των μορφών.

Κείμενο 6 [Οι ειδήσεις των οκτώ] (σελ.118)

Διαβάζω και γράφω (σελ. 118)

1. «αιχμηρά, γευστικό, πολιτικές, ημερήσιο, τροχαίο, εγχώριο» (κείμεν. 6): Από ποιες λέξεις παράγονται τα επίθετα αυτά;

- α. αιχμηρά: από το ουσιαστικό *αιχμή*
- β. γευστικό: από το ουσιαστικό *γεύση*
- γ. πολιτικές: από το ουσιαστικό *πολίτης*
- δ. ημερήσιο: από το ουσιαστικό *ημέρα*
- ε. τροχαίο: από το ουσιαστικό *τροχός*
- στ. εγχώριο: από το ουσιαστικό *χώρα* (εν + *χώριος*)

2. Αφού μελετήσετε προσεκτικά τα εισαγωγικά κείμενα (1, 2, 3), εντοπίστε τα επίθετα που παράγονται από ρήματα ή ουσιαστικά και δίπλα σημειώστε τις καταλήξεις (επιθήματα) που λαμβάνουν τα παράγωγα επίθετα.

Επίθετο	Παράγεται από	Επίθημα
(κείμενο 1) αποδεκτός	αποδέχομαι (ρήμα)	-τός
σχολικός	σχολή (ουσιαστικό)	-ικός
ηλεκτρονικός	ήλεκτρο (ουσιαστικό)	-ικός
απίστευτος	(α)+πιστεύω (ρήμα)	-τος
ωραίος	ώρα (ουσιαστικό)	-αίος
κατάπληκτος	καταπλήσσω (ρήμα)	-τος
παιδαγωγικός	παιδαγωγία (ουσιαστικό)	-ικός
διαθέσιμος	διαθέτω (ρήμα)	-ιμος
ομαδικός	ομάδα (ουσιαστικό)	-ικός
μοναδικός	μονάδα (ουσιαστικό)	-ικός
(κείμενο 2): τρίτος	τρία (ουσιαστικό)	-ος
εικονικός	εικόνα (ουσιαστικό)	-ικός
αρχαίος	αρχή (ουσιαστικό)	-ος
εκπαιδευτικός	εκπαίδευση (ουσιαστικό)	-ικός
ελληνικός	Ελλάδα (ουσιαστικό)	-ικός
ψηφιακός	ψηφίο (ουσιαστικό)	-ικός
αρχιτεκτονικός	αρχιτέκτονας (ουσιαστικό)	-ικός
αξονικός	άξονας (ουσιαστικό)	-ικός
ανατολικός	ανατολή (ουσιαστικό)	-ικός

(κείμενο 3): αποδεκτός	αποδέχομαι (ρήμα)	-τος
επιστημονικός	επιστήμη (ουσιαστικό)	-ικός
ελληνικός	Έλληνας (ουσιαστικό)	-ικός
φωτεινός	φως (ουσιαστικό)	-εινος
ανθρώπινος	άνθρωπος (ουσιαστικό)	-ινος
οικείος	οίκος (ουσιαστικό)	-είος
πολιτικός	πολίτης (ουσιαστικό)	-ικός
φυσικός	φύση (ουσιαστικό)	-ικός
πειραματικός	πείραμα (ουσιαστικό)	-ικός
μυστικός	μύστης (ουσιαστικό)	-ικός
σωτήριος	σώζω (ρήμα)	-ιος
πραγματικός	πράγμα (ουσιαστικό)	-ικός

3. Αφού διαβάσετε το κείμενο 6, βρείτε ένα ρήμα και τρία ουσιαστικά και παραγάγετε επίθετα προσθέτοντας τα κατάλληλα επιθήματα (καταλήξεις).

ουσιαστικά: μάχη: μαχητικός, μάχιμος,

όπλα:, οπλικός,

πρόγραμμα: προγραμματικός,

θέαμα: θεαματικός

ρήματα: διαφημίζω: διαφημιστικός,

καταναλώνω: καταναλωτικός

Απολαύστε τη διδασκαλία στα βίντεο του www.arnos.gr

Κατανοείτε σε βάθος τη μεθοδολογία επίλυσης!

Δ. ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ

1. Βλέποντας τις εικόνες και ακούγοντας την «ψηφιακή ξενάγηση» (κείμεν. 2) στον ναό του Δία, πείτε πώς ξεκινάει την περιγραφή του ο «ηλεκτρονικός ξεναγός», πώς τη συνεχίζει και πώς την ολοκληρώνει.

Στην 3^η ενότητα μιλήσαμε για την περιγραφή του χώρου και τα βήματα για τη γραφή ενός περιγραφικού κειμένου. Στην ενότητα αυτή θα μελετήσουμε την περιγραφή αντικειμένων, προσώπων, καταστάσεων κτλ.

Ο ηλεκτρονικός ξεναγός ξεκινά την περιγραφή δίνοντάς μας μια γενική εικόνα της τρισδιάστατης αναπαράστασης. Συνεχίζει αναφερόμενος σε κάποιες λεπτομέρειες του ναού (άγαλμα του Δία, μετόπες με τις αναπαραστάσεις των άθλων του Ηρακλή...) και τελειώνει με την περιγραφή του εξωτερικού χώρου του ναού με αναφορές στην αρχαία Άλτη, τον Κρόνιο λόφο στην Ολυμπία.

2. Παρατηρώντας τη φωτογραφία που είδατε στην έκθεση Έλληνα φωτογράφου, περιγράψτε το περιεχόμενό της, ξεκινώντας από τον χώρο και καταλήγοντας στο πρόσωπο της φωτογραφίας.

Η φωτογραφία απεικονίζει ένα μικρό μπακάλικο σε κάποιο χωριό στην ελληνική επαρχία. Το δωμάτιο φαίνεται μικρό και παλιό με φθαρμένη οροφή. Στο δωμάτιο υπάρχει ένας πάγκος γαλάζιος υπερυψωμένος στη δεξιά του πλευρά. Πάνω στον πάγκο είναι αραδιασμένα διάφορα προϊόντα και πίσω από τον πάγκο υπάρχουν αρκετά ράφια πάνω στα οποία υπάρχουν τα λιγοστά προϊόντα του καταστήματος. Τα ράφια εκτείνονται και στον αριστερό τοίχο και πάνω τους διακρίνουμε φρυγανιές και διάφορα προϊόντα σε κονσέρβες. Στη δεξιά πλευρά του γκρίζου και φθαρμένου πατώματος διακρίνονται διάφορες νταμιτζάνες προφανώς γεμάτες με λάδι ή κρασί. Στο κέντρο της φωτογραφίας κυριαρχεί η μορφή μια γυναίκας γύρω στα 70 που κάθεται σε μια κίτρινη ψάθινη καρέκλα έχοντας σταυρωμένα τα χέρια της. Η γυναίκα είναι μελαχρινή με γλυκό χαμογελαστό πρόσωπο, φαίνεται ψηλή και με κανονικό βάρος, φοράει ένα μπλε πρόχειρο φόρεμα με κουμπιά και παντόφλες. Κοιτάζει κατάματα τον φακό και μοιάζει να καλωσορίζει

φιλικά τον θεατή. Δεξιά στη γυναίκα υπάρχει μια δεύτερη άδεια και κίτρινη καρτέλα, ενώ πίσω της τα εμπορεύματα του καταστήματος.

Απολαύστε τη διδασκαλία στα βίντεο του www.arnos.gr

Κατανοείτε σε βάθος τη μεθοδολογία επίλυσης!

...Πράξεις Παιδείας!

Διαβάζω και γράφω (σελ. 119)

1. Στο πλαίσιο του μαθήματος της Ιστορίας, αναλαμβάνετε να ξεναγήσετε τους συμμαθητές σας στην ψηφιακή αναπαράσταση του ναού του Δία στην Ολυμπία. Οργανώστε την ξενάγηση γράφοντας ένα κείμενο που θα ακολουθεί ορισμένα βασικά βήματα, τα οποία έχετε συζητήσει με τον καθηγητή σας.

(γενικό η τοποθέτηση του ναού στον χώρο) Ο ψηφιακός ναός έχει αναπαραχθεί με ακρίβεια και για τον λόγο αυτό διακρίνονται με ιδιαίτερη πιστότητα οι λεπτομέρειές του. Όπως, μάλιστα, παρατηρούμε, έχει γίνει προσπάθεια να τοποθετηθεί στον φυσικό του χώρο, δηλαδή της αρχαίας Άλτης, επιχειρώντας την ελεύθερη απόδοση του καταπράσινου τοπίου της αρχαίας Ολυμπίας και του Κρονίου λόφου, που πλαισιώνουν τον ναό.

(εστίαση στον ναό – το εξωτερικό του ναού) Παρουσιάζεται μια γενική άποψη εξωτερικά του ναού από την ανατολική του πλευρά, μια αξονική άποψη της ανατολικής όψης με θέα το σηκό.

(εστίαση στο ναό –το εσωτερικό του ναού– λεπτομέρειες) Η ψηφιακή αναπαράσταση είναι τόσο ακριβής, που διακρίνουμε με ευκολία τα σκαλιά που οδηγούν στο εσωτερικό του ναού, τους δωρικού ρυθμού κίονες. Καθώς και τις μετόπες με τους άθλους του Ηρακλή όπως τους αναπαράστησε ο φημισμένος αρχαίος γλύπτης Φειδίας. Στο εσωτερικό του ναού μπορούμε να θαυμάσουμε το φημισμένο άγαλμα του Δία, ένα από τα επτά θαύματα του αρχαίου κόσμου. Το άγαλμα είναι τεραστίων διαστάσεων, τοποθετημένο σε βάθρο που το κάνει να φαίνεται ακόμα πιο μεγάλο, το πάνω μέρος του σώματος είναι γυμνό και το κάτω καλύπτεται από ένα χρυσό χιτώνα. Υπάρχουν, τέλος, κάποιες ανθρώπινες μορφές το φυσιολογικό μέγεθος των οποίων τονίζει το γιγάντιο μέγεθος του αγάλματος.

2. Ένας φίλος ή φίλη σας θέλει να αγοράσει ένα καινούριο κινητό τηλέφωνο. Προτείνετε του/της να αγοράσει το μοντέλο της φωτογραφίας περιγράφοντας προσεκτικά την εμφάνισή του, δηλαδή ξεκινώντας από τα γενικά χαρακτηριστικά (γενική εικόνα, μέγεθος κ.λπ.) να πηγαίνετε προς τα επιμέρους. Λάβετε υπόψη σας την περιγραφή και τις πληροφορίες που δίνονται δίπλα από τη φωτογραφία του κινητού τηλεφώνου.

Μάρκο, θυμάσαι τη συζήτησή μας σχετικά με ένα κινητό που ήθελες να αγοράσεις; Λοιπόν βρήκα σε μια διαφήμιση ενός περιοδικού ένα καταπληκτικό κινητό που είναι μικρό, αλλά με νέα τεχνολογία. Το κύριο χαρακτηριστικό του είναι ότι με την τεχνολογία noise που διαθέτει μπορείς να συνομιλήσεις με άνεση σε θορυβώδες περιβάλλον. Η οθόνη του είναι αρκετά μεγάλη, με ανάλυση 65.536 χρωμάτων, διαθέτει VGA κάμερα, ψηφιακό ζουμ και χρονοδιακόπτη. Το κινητό σου παρέχει τη δυνατότητα να προσθέτεις κάδρα, καθώς και πολλά ψηφιακά εφέ στις φωτογραφίες σου. Το τηλέφωνο έχει και τη δυνατότητα ανοικτής συνομιλίας, πολυφωνικούς ήχους, εφαρμογές και παιχνίδια. Φυσικά μπορείς να στέλνεις και να λαμβάνεις MMS, EMS και SMS. Τέλος, διαθέτει αναγνώριση κλήσης και όταν σε καλεί κάποιος, μπορείς να δεις τη φωτογραφία του. Νομίζω ότι δεν θα βρεις κάτι καλύτερο και πιο σύγχρονο!

3. Προσέξτε Αφού διαβάσετε το κείμενο 7 και τον πίνακα που το συνοδεύει, παρακολουθήστε (μέσα από ένα απλό διάγραμμα) την πορεία και τον τρόπο με τον οποίο ο συγγραφέας περιγράφει την κοπέλα. Μπορείτε να δείτε κι ένα άλλο είδος σατιρικής περιγραφής προσώπου στο ποίημα του Γ. Σουρή «Η ζωγραφιά μου» (απόσπασμα, στο Γ. Σουρή, Άπαντα, επιμ. Γ. Βαλέτας, εκδ. Γιοβάνη, 1966):

Μπόι δύο πήχες όψη κακή
γένια με τρίχες εδώ κι εκεί.

Κούτελο θείο λίγο πλατύ
τρανό σημείο του ποιητή.

Δύο μαύρα μάτια χωρίς κακία
γεμάτα λαύρα μα και βλακεία.

Μακρύ ρουθούνι πολύ σχιστό

κι ένα πηγούνι σαν το Χριστό.

Περιγραφή από το γενικό στο ειδικό: από την εξωτερική εμφάνιση στο ειδικό δηλαδή στα χαρακτηριστικά του σώματος και τις λεπτομέρειες των χαρακτηριστικών του προσώπου.

Γενική εικόνα: ερχόταν στο μπαρ με έναν παράξενο λικνισμό, σαν να ήταν λιγάκι κουτσή αλλά δεν ήταν.

Λεπτομέρειες: ψηλή, λεπτοφυής, με σκουροκάστανα κοντοκομμένα μαλλιά, νόστιμη παρά όμορφη (έκφραση προσωπικής κρίσης), μάτια μεγάλα, μουντά πράσινα, λιγάκι εξόφθαλμα, κατέβαιναν τα ματόκλαδα παρακάτω από το κανονικό σαν να μισοκοιμόταν, φρύδια: ζωηρά, καλογραμμένα.

Απολαύστε τη διδασκαλία στα βίντεο του www.arnos.gr

Κατανοείτε σε βάθος τη μεθοδολογία επίλυσης!

...Πράξεις Παιδείας!

Ε. ΛΕΞΙΛΟΓΙΟ

- Με αφετηρία την περιγραφή ενός χώρου (του ναού του Δία), αλλά και άλλες αντίστοιχες περιγραφές που θα αναζητήσετε στα βιβλία της Νεοελληνικής Λογοτεχνίας, των Αρχαίων Ελληνικών και άλλες σε χρηστικά κείμενα των εφημερίδων (π.χ. μικρές αγγελίες), συγκεντρώστε ένα λεξιλόγιο κατάλληλο για την περιγραφή ενός χώρου ή κτιρίου.

ΟΥΣΤΙΑΣΤΙΚΑ	ΕΠΙΘΕΤΑ	ΡΗΜΑΤΑ
η τοποθεσία, το τοπίο, η πρόσοψη, το μέγαρο το κτίσμα το αρχοντικό η θέα το σπίτι η κατοικία το ισόγειο	καταπράσινος, εκπληκτική εξωτερικοί (χώροι) μαρμάρινα εσωτερικοί (χώροι) απεριόριστη υψηλής (ποιότητας) άψογης (αισθητικής) ξύλινα περίτεχνα	διακρίνω, -ομαι διακοσμώ περιβάλλεται βρίσκομαι εγκαθίσταμαι ολοκληρώθηκε οικοδομήθηκε αναστηλώθηκε χτίστηκε ανακαινίζω

2. Με αφετηρία το λογοτεχνικό κείμενο που διαβάσατε (κείμεν. 7) αλλά και από τη μελέτη άλλων κειμένων (από τη λογοτεχνία, το θέατρο, τον κινηματογράφο, τα μουσεία, το διαδίκτυο κ.λπ.), συλλέξτε λεξιλόγιο που χρησιμοποιείται στην περιγραφή του σώματος και του προσώπου ενός ανθρώπου (άντρα ή γυναίκας).

χαρακτηριστικά	επίθετα
το σώμα	λεπτό, ψηλό, ευθυτενές, γεροδεμένο, όμορφο, δυνατό,
εμφάνιση-ενδυμασία	συντηρητική, μοντέρνα, απλή, αθλητική, προκλητική, παραδοσιακή, παράξενη, ιδιαίτερη, ξεχωριστή, συνηθισμένη
βάδισμα	αγέρωχο, κανονικό, γρήγορο, βαριεστημένο, ξεχωριστό, ιδιαίτερο, χαρακτηριστικό
πρόσωπο (μάτια, μύτη, χαμόγελο)	μάτια: μικρά, μεγάλα, αμυγδαλωτά, υγρά, μουντά, (χαμόγελο) γλυκό, αινιγματικό, αφοπλιστικό, (μύτη)γαμψή, κυρτή, μυτερή, γαλλική, μικρή

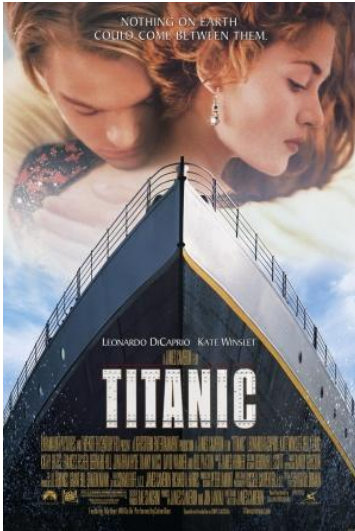
Απολαύστε τη διδασκαλία στα βίντεο του www.arnos.gr

Κατανοείτε σε βάθος τη μεθοδολογία επίλυσης!

ΣΤ. ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ ΛΟΓΟΥ

Ακούω και μιλώ (σελ. 121)

1. Πριν από λίγες μέρες παρακολουθήσατε μια κινηματογραφική ταινία. Προσπαθήστε να περιγράψετε σε έναν φίλο ή σε μια φίλη σας τα χαρακτηριστικά του προσώπου των πρωταγωνιστών της ταινίας, που βλέπετε στη φωτογραφία.

Την προηγούμενη εβδομάδα παρακολούθησα στον κινηματογράφο μια καταπληκτική και συγκινητική ταινία, τον Τιτανικό. Πρωταγωνιστές ήταν η Κέιτ Γουίνσλετ και ο Λεονάρντο Ντι Κάπριο. Και οι δυο πρωταγωνιστές ήταν ιδιαίτερα εμφανίσιμοι. Η γυναίκα ήταν νέα, με όμορφο, οβάλ πρόσωπο, έντονα χαρακτηριστικά, πλατύ μέτωπο και καλοσχεδιασμένα καστανά φρύδια. Τα μάτια της ήταν όμορφα, καστανά, μεγάλα και λίγο μελαγχολικά. Η μύτη της μικρή και καλοσχηματισμένη, το στόμα της όμορφο με αρμονικά, σαρκώδη χείλη. Ο άντρας φαινόταν ιδιαίτερα μικρός σαν παιδάκι, αλλά ήταν εντυπωσιακά ελκυστικός. Το δέρμα του, λευκό και αστραφτερό, τα μαλλιά του ξανθά, ίσια και λίγο μακριά. Τα φρύδια του

εντυπωσιακά καλοσχηματισμένα για άντρα, τα μάτια του μπλε, μεγάλα και αμυγδαλωτά, τα χείλη λεπτά και η μύτη του μικρή να πλαταίνει λίγο στα ρουθούνια.

2. Σε μια συζήτηση με τους γονείς σας και μερικούς φίλους τους κάποιοι σας τονίζουν ότι η πλοήγηση (το σερφάρισμα) στο διαδίκτυο περισσότερο βλάπτει παρά ωφελεί. Απαντήστε τους, αναφέροντας σε τι έχετε ωφεληθεί εσείς από τα «ταξίδια» στον Παγκόσμιο Ιστό.

Οφέλη από το σερφάρισμα στο διαδίκτυο

- Για να συνδεθώ μέσω των κοινωνικών δικτύων με τους φίλους μου και να επικοινωνήσω μαζί τους.
- Για να ακούσω μουσική
- Να δω ή να κατεβάσω ταινίες και μουσική
- Να ενημερωθώ
- Να παίξω παιχνίδια
- Να βρω εκπαιδευτικό υλικό
- Να βρω καινούρια ενδιαφέροντα
- Να αποκτήσω τεχνολογική κατάρτιση
- Να εμπλουτίσω τις γνώσεις μου
- Να βρω εκπαιδευτικό υλικό για τις σχολικές μου εργασίες
- Να λύσω τα προβλήματα και τις απορίες που έχω σε διάφορα μαθήματα
- Να ελέγξω αν ισχύουν ορισμένες από τις πληροφορίες που έχω
- Να ψυχαγωγηθώ

Διαβάζω και γράφω (σελ. 121)

1. Βρείτε Στο πλαίσιο του μαθήματος των Καλλιτεχνικών, επισκεφτήκατε ηλεκτρονικά ή πραγματικά μια έκθεση ζωγραφικής με έργα Ελλήνων ζωγράφων στην Εθνική Πινακοθήκη. Σας έκαναν εντύπωση οι παρακάτω πίνακες. Σε ένα κείμενο δύο παραγράφων, το οποίο θα στείλετε σε έναν φίλο σας με το ηλεκτρονικό ταχυδρομείο (μαζί με τις εικόνες-πίνακες), περιγράψτε το περιεχόμενο των πινάκων, ξεκινώντας από τα γενικότερα χαρακτηριστικά και πηγαίνοντας στα ειδικότερα.

Ο πίνακας του Σπ. Βασιλείου, *Ο μικρόκοσμος της οδού Γουέμπστερ* με την πρώτη ματιά εντυπωσιάζει για τη φωτεινότητα των χρωμάτων του. Ζωγραφικά, κυριαρχεί μια λευκή στήλη πάνω στην οποία υπάρχει κρεμασμένος ένας δεύτερος πίνακας. Η κορνίζα του πίνακα αυτού είναι περίτεχνη και θυμίζει παλιότερη εποχή, σε αντίθεση με τον ίδιο

τον πίνακα και τον περιβάλλοντα χώρο, που είναι πιο μοντέρνα. Εντυπωσιακό είναι το έντονο χρυσαφί χρώμα το οποίο κυριαρχεί χρωματικά στον πίνακα στο φόντο, στον πίνακα που κρέμεται στη στήλη, καθώς και στον πίνακα που διακρίνεται ακουμπισμένος αριστερά. Δεξιά της λευκής στήλης απεικονίζεται ο ιερός βράχος με την Ακρόπολη, όπως επίσης, και ο περιβάλλοντας χώρος, με ιδιαίτερες μάλιστα λεπτομέρειες (δέντρα, βράχια, κτίσματα). Σε πρώτο πλάνο και πιο κοντά στον θεατή απεικονίζονται τα γραφικά σπίτια της Πλάκας ενώ στην αριστερή πλευρά βλέπουμε ένα τμήμα από το Ηρώδειο, το οποίο εικονίζεται σε θέση διαφορετική από τη φυσική του, προφανώς, επειδή ο ζωγράφος θέλει να τονίσει με τον τρόπο αυτόν την ξεχωριστή πολιτιστική του σημασία. Για τον ίδιο λόγο έχουμε στην μέση περίπου του πίνακα την απεικόνιση ενός μαρμαρίνου κτιρίου, που θυμίζει μουσείο ή κάποιο αρχαίο κτίσμα της Ακρόπολης.

Στον πίνακα του [javascript::](#)Θ. Βρυζάκη, *Πολεμική σκηνή*, Εθνική Πινακοθήκη, παρουσιάζεται μια πολεμική σκηνή από την Ελληνική επανάσταση. Στον πίνακα εικονίζονται Έλληνες αγωνιστές που όπως μπορούμε να συμπεράνουμε από την ενδυμασία, πρόκειται για κλέφτες. Από την ομάδα των κλεφτών τονίζονται οι τρεις πρώτες μορφές οι οποίες είναι ζωγραφισμένες με ιδιαίτερη λεπτομέρεια. Στο κέντρο κυριαρχεί μια αντρική μορφή ντυμένη στα κόκκινα. Δεξιά της ένας κλέφτης κρατά μια λευκή σημαία και μοιάζει να

ξεκουράζεται αποκαμωμένος από τη μάχη. Αριστερά ένας άλλος κλέφτης με κόκκινο φέσι και αρματωμένος μοιάζει να δείχνει κάτι ή να πολεμά. Πίσω από τους τρεις κλέφτες υπάρχει μεγάλη ομάδα πολεμιστών που πολεμούν μέσα σε ένα θολό τοπίο γεμάτο από τους καπνούς της μάχης. Δεν υπάρχει ιδιαίτερη κίνηση στον πίνακα αν και παρακολουθούμε μια σκηνή μάχης. Περισσότερο θυμίζει θεατρική σκηνή.

2. Διαβάζοντας μια εφημερίδα συναντήσατε το διπλανό σκίτσο. Ποια «συμπεριφορά» αρκετών τηλεοπτικών καναλιών σατιρίζει ο σκιτσογράφος; • Σε ένα κείμενο τριών παραγράφων (300 λέξεις), που θα δημοσιευτεί στην ηλεκτρονική ή έντυπη εφημερίδα του σχολείου σας, προσπαθήστε να εξηγήσετε γιατί ορισμένοι τηλεοπτικοί σταθμοί υπερπροβάλλουν γεγονότα βίας, δυστυχημάτων κ.λπ.

Πριν από μερικές δεκαετίες οι πιο βίαιες σκηνές για παιδιά στην τηλεόραση αφορούσαν κινούμενα σχέδια που χτυπούσαν το ένα το άλλο αλύπητα. Στις ειδήσεις δεν υπήρχαν βίαιες εικόνες και οι ταινίες δεν διαφημιζόνταν ανάλογα με το πλήθος των βίαιων σκηνών τους. Σήμερα η βία έχει περικυκλώσει την κοινωνία μας. Τα παιδιά και οι έφηβοι εκτίθενται στις σκηνές βίας που προβάλλουν τα ΜΜΕ, κυρίως η τηλεόραση. Τα μέσα αυτά με τη χρήση γρήγορων και έντονων σκηνών βίας καθηλώνουν τους νεαρούς θεατές, βομβαρδίζοντάς τους με εικόνες και πληροφορίες απίστευτου αριθμού και ταχύτητας που είναι δύσκολο να προλάβουν να τις επεξεργαστούν, τόσο τα μικρά παιδιά όσο και οι έφηβοι. Στους νέους δημιουργείται η βεβαιότητα ότι ο κόσμος που τους περιβάλλει είναι ανασφαλής, επικίνδυνος και βλαβερός και ότι πουθενά δεν μπορούν να αισθάνονται ασφαλείς. Το χειρότερο, τους εμβολιάζουν με την πεποίθηση ότι, για να επιβιώσουν, πρέπει να χρησιμοποιήσουν και εκείνοι βία. Οι λέξεις συνεργασία και αλληλεγγύη, κατανόηση και διάλογος απουσιάζουν από τα ΜΜΕ. Εκείνο που κυριαρχεί είναι η παντοδυναμία της επίθεσης και της επιθετικής συμπεριφοράς. Όμως, και στις περιπτώσεις ανθρώπινου πόνου, πένθους από κάποια προσωπική απώλεια, όπως ο θάνατος και η αρρώστια, τα ΜΜΕ προστρέχουν στον πάσχοντα πείθοντάς τον να μοιραστεί τον πόνο του με ένα αδηφάγο κοινό, που θα ακούσει τα βάσανά του ευχαριστώντας την τύχη του που όλα αυτά δεν συμβαίνουν στον ίδιο. Και όλο αυτό τη στιγμή που θα έπρεπε να μείνει σε οικείο περιβάλλον και να μοιραστεί τα συναισθήματά του με τους ανθρώπους που γνωρίζει. Φυσικά, όταν τελειώσουν τα πέντε λεπτά της δημοσιότητας ο άνθρωπος αισθάνεται ακόμα χειρότερα εξαιτίας αυτής της συναισθηματικής έκθεσης. Τέλος η συνεχής αυτή προβολή μιας βίαιης και αντικοινωνικής συμπεριφοράς, έχει ως αποτέλεσμα οι νέοι

να γίνονται και πιο ανεκτικοί στη βία και, ως επακόλουθο, να δικαιολογούν πολύ εύκολα την εκδήλωση βίας εναντίων των αδύναμων συμμαθητών τους.

Απολαύστε τη διδασκαλία στα βίντεο του www.arnos.gr

Κατανοείτε σε βάθος τη μεθοδολογία επίλυσης!

...Πράξεις Παιδείας!

Ε. ΔΙΑΘΕΜΑΤΙΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

«Από «Εικόνες του εαυτού μας και του κόσμου στο διαδίκτυο»

Συνεργαζόμενοι σε ομάδες των δύο ατόμων και με τον καθηγητή της Πληροφορικής, επιχειρήστε να διαμορφώσετε ένα ηλεκτρονικό λεύκωμα, στο οποίο θα περιγράφετε μέσα από ποικίλο ηλεκτρονικό υλικό, εικόνες (σχέδια, σκίτσα, φωτογραφίες κ.λπ.) και κείμενα σημαντικές πτυχές της καθημερινής ζωής αλλά και του χώρου ζωής σας. Πιο συγκεκριμένα:

- Συλλογή φωτογραφικού υλικού.
- Απόδοση-κατασκευή μέσα από τη ζωγραφική του πορτρέτου του άλλου.
- Σκίτσα που σατιρίζουν τον κόσμο ή τον εαυτό σας.
- Πολιτιστικό υλικό (μουσεία, αρχεία, επιλογή κινηματογραφικών ταινιών κ.λπ.).
- Κείμενα με βιωματικό ή κριτικό περιεχόμενο για πρόσωπα και πράγματα-γεγονότα της κοινωνικής σας ζωής.

ΒΙΩΜΑΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΕΙΣ: στην παρακάτω ιστοσελίδα θα βρείτε για βιωματικές δράσεις, ιδέες για τη δημιουργία ιστότοπου στο σχολείο σας και πολλά άλλα ενδιαφέροντα στοιχεία:

<http://1gymelven.blogspot.gr/p/projects.html>

Στην ιστοσελίδα του Ιδρύματος Μείζονος Ελληνισμού στο Τμήμα Γενεαλογίας θα βρείτε στοιχεία για προσωπικές και οικογενειακές μνήμες του Ελληνισμού. Όπως μάλιστα σημειώνεται στο εισαγωγικό σημείωμα του Ιδρύματος: «Μέσα από την ατομική και οικογενειακή ιστορία κάθε πρόσφυγα, Μικρασιάτη, Πόντιου, Ανατολικού Θρακιώτη ή Κωνσταντινοπολίτη, ανασυνθέτουμε την εικόνα της ελληνικής παρουσίας σε τόπους εκτός των σημερινών συνόρων της Ελλάδας».

<http://www.genealogies.gr/>

Παραδείγματα βιωματικών συγγραφέων: Η Ζωρζ Σαρή είναι από τους πιο βιωματικούς Έλληνες συγγραφείς: «Το βιωματικό γράψιμο, ωστόσο, το οποίο έχει

και η ίδια πολλές φορές παραδεχτεί^[12], δεν αποκλείει τη δημιουργική φαντασία και τα μυθοπλαστικά στοιχεία, τα οποία ενυπάρχουν σε όλα τα έργα της. Στα βιβλία της «πλέκεται ο μύθος με την ιστορία»^[13] και έτσι χτίζεται το *μυθιστόρημα*. Ο πυρήνας των έργων της μπορεί να είναι βιωματικός και να αγγίζει την πραγματικότητα, αλλά η ανάπτυξη της πλοκής τους εμπεριέχει πολλά φανταστικά στοιχεία».

Ένα από τα πιο γνωστά βιωματικά της έργα είναι «τα γενέθλια» με το οποίο η συγγραφέας μας μεταφέρει στην περίοδο της χούντας των συνταγματαρχών μέσα

από τα μάτια της εννιάχρονης Άννας: «1967. Η εννιάχρονη Άννα έχει γενέθλια και ετοιμάζεται να υποδεχτεί τους φίλους της, αλλά, όταν ξημερώνει εκείνη η μέρα, τίποτα δεν είναι το ίδιο. Η Ελλάδα δεν έχει πια δημοκρατία, αλλά δικτατορία. Ο Παπαδόπουλος έχει κάνει πραξικόπημα και έχει αναλάβει τη διακυβέρνηση της Ελλάδας, επιβάλλοντας ένα καθεστώς ανελευθερίας και φόβου. Η Άννα μαζί με τους γονείς και τον αδερφό της μεγαλώνει μέσα σε αυτά τα γεγονότα ζώντας από κοντά τον φόβο, τη σύλληψη, την εξορία και τα βασανιστήρια φίλων και γνωστών. Η Άννα μπαίνει στην εφηβεία, ωριμάζει και αμφισβητεί όχι μόνο το καθεστώς αλλά και τους γονείς της και δε διστάζει να αντιδράσει. Κοντά της, σύμβουλος και φίλος, ο νονός της, ο οποίος υποκαθιστώντας κατά

κάποιον τρόπο τους γονείς της είναι πάντα δίπλα της.»

Παρατίθεται στη συνέχεια στοιχεία για το έργο του λογοτέχνη Γ. Ιωάννου, ενός ιδιαίτερα βιωματικού συγγραφέα, απ' όπου μπορείτε να αντλήσετε στοιχεία για τα βιωματικά έργα:

Επίσης σημαντικό ρόλο στο έργο του Ιωάννου παίζουν οι εμπειρίες του από τα μέρη όπου έζησε στην Ελλάδα και στο εξωτερικό, και το κοινωνικό του περιβάλλον (η οικογένεια, οι φτωχογειτονίες, οι φίλοι, οι άνθρωποι που γνώρισε, κλπ.). Ιδιαίτερο ρόλο παίζει η γενέτειρά του, η οποία δίνεται όχι μόνο ως ένας συγκεκριμένος χώρος με τα μνημεία, τις γειτονίες, τους δρόμους, τους πρόσφυγες και την πολυπολιτισμικότητά της, αλλά και ως χώρος στον οποίο έζησε τα παιδικά και νεανικά του χρόνια. Για τη βιωματικότητα στο έργο του, ο Ιωάννου είπε:^[1]

«Λέγοντας λοιπόν βιωματική, εννοώ τη λογοτεχνία εκείνη που αντλείται από προσωπικά βιώματα του συγγραφέα [...]. Τα βιώματα πάλι δεν είναι μονάχα εκείνα που προέρχονται από την εμπειρία, αλλά και οι φαντασιώσεις και οι ισχυρές πνευματικές καταστάσεις που έχει ζήσει ο άνθρωπος [...]. Ανακουφίζομαι γράφοντας σε πρώτο πρόσωπο. Είναι για μένα κάτι σαν ψυχολογική ανάγκη. Ωστόσο τα περισσότερα από αυτά που γράφω δεν είναι βιογραφικά και δεν συνέβησαν ακριβώς έτσι, όπως μεταφέρονται στο χαρτί. Άλλωστε, στα πεζογραφήματά μου υποδύομαι και πολλά πρόσωπα που θα ήθελα να είμαι.»

Τα παιδιά ζωγραφίζουν τον εαυτό τους:

Πολύ ενδιαφέροντα στοιχεία για τον τρόπο που τα παιδιά που δεν ξέρουν ακόμα να γράφουν ή να διαβάζουν ζωγραφίζουν τον εαυτόν του θα βρείτε στην παρακάτω ιστοσελίδα:

<http://peopleandideas.gr/2012/11/20/draw-your-portrait-child/>

ΒΙΩΜΑΤΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ

Η Κωνσταντινούπολη μετακομίζει στην οδό Σταδίου τον Απρίλιο– Μια βιωματική έκθεση από την πιο αγαπημένη πόλη [εικόνες]

Η ζωγράφος Ολγα Αλεξοπούλου και ο συγγραφέας Αλέξανδρος Μασσαβέτας παρουσιάζουν την έκθεση «Πλίνθοι & Λήθη: Χαρτογραφώντας την Πόλη» στον Ιανό από την 1η Απριλίου σε επιμέλεια της Ιριδας Κρητικού η οποία βρίσκεται πίσω και από την έκθεση Ανακαλύπτοντας το Αρχαίο Κάλλος με φωτογραφίες του Josh Garrick που με παράταση συνεχίζει την παρουσία της στο Σισμανόγλειο Μέγαρο στην Ιστικλάλ. Στην έκθεση "Πλίνθοι και λήθη" δύο φίλοι, που μεγάλωσαν στην Αθήνα, αλλά βρήκαν στην Πόλη το σπίτι και την έμπνευσή τους, χαρτογραφούν την Πόλη όπως την αντιλαμβάνονται και την βιώνουν. Εκθέτουν την σχέση τους με μία πόλη που, όπως έγραψε η Μαριάννα Κορομηλά, «ερεθίζει όλες τις αισθήσεις μας και κινητοποιεί τους μηχανισμούς της μνήμης». Μνήμης ατομικής όσο και συλλογικής.

http://www.iefimerida.gr/sites/default/files/styles/708x320/public/1_421.jpg?itok=d2mlh6oZ

Εναλλακτικά:

Οργανώστε μια ηλεκτρονική έκθεση της τάξης σας στο διαδίκτυο.

«Η πλαστή εικόνα του κόσμου από τα σύγχρονα ΜΜΕ και η ανατροπή της»

Χωρισμένοι σε ομάδες, επιλέξτε ένα γεγονός της επικαιρότητας που απασχόλησε την κοινή γνώμη και

συλλέξτε:

- Υλικό (φωτογραφίες, ήχο). Πώς παρουσιάστηκε από τα τηλεοπτικά δελτία;
- Πώς το παρουσίασαν το ραδιόφωνο και οι εφημερίδες;
- Πώς παρουσιάστηκε σε σελίδες του διαδικτύου;
- Πώς το αντιμετωπίσατε-κρίνατε εσείς (προσωπικά κείμενα)

Μπορείτε να βρείτε πληροφορίες για ένα αθλητικό γεγονός που απασχόλησε πολύ την ελληνική κοινωνία και φυσικά τα ΜΜΕ.

Ένα τέτοιο μεγάλο γεγονός ήταν η κατάκτηση του EURO 2004 στην Πορτογαλία από την εθνική Ελλάδος.

Σχετικό υλικό:

http://el.wikipedia.org/wiki/%CE%95%CF%85%CF%81%CF%89%CF%80%CE%B1%CF%8A%CE%BA%CF%8C_%CE%A0%CF%81%CF%89%CF%84%CE%AC%CE%B8%CE%BB%CE%B7%CE%BC%CE%B1_%CE%A0%CE%BF%CE%B4%CE%BF%CF%83%CF%86%CE%B1%CE%AF%CF%81%CE%BF%CF%85_2004

<http://www.uefa.com/uefaeuro/season=2004/>

<https://www.youtube.com/watch?v=phTHVVe0aI4>

https://www.google.gr/search?sourceid=navclient&aq=&oq=euro+2004&hl=el&ie=UTF-8&rlz=1T4GUEA_elGR562GR562&q=euro+2004&gs_l=hp..0.0l5.0.0.0.14696.....0.Fa4nFcprlEA#newwindow=1&hl=el&q=euro+2004+videos&revid=1682383535

ΑΣ ΘΥΜΗΘΟΥΜΕ ΤΙ ΜΑΘΑΜΕ Σ' ΑΥΤΗ ΤΗΝ ΕΝΟΤΗΤΑ

- **Από τα άρθρα**
- το **οριστικό** χρησιμοποιείται **α. συγκεκριμένα**, π.χ. Το έργο που παίζει η τηλεόραση είναι καταπληκτικό.
- **β. γενικευτικά**, π.χ. Τα βιβλία καλλιεργούν το πνεύμα του ανθρώπου.
- το **αόριστο**: Το χρησιμοποιούμε για να αναφερθούμε γενικά κι αόριστα σε κάτι, π.χ. Μια φορά και έναν καιρό ήταν ένα κορίτσι...
- Εκτός από έναν χώρο, μπορούμε να περιγράψουμε και αντικείμενα, πρόσωπα, φαινόμενα, καταστάσεις.

Απολαύστε τη διδασκαλία στα βίντεο του www.arnos.gr

Κατανοείτε σε βάθος τη μεθοδολογία επίλυσης!

...Πράξεις Παιδείας!

Επιμέλεια: Αγγελική Χαιρέτη

...Πράξεις Παιδείας!